

Jakmile přijmete nahody, přestanou byt nahodami. Nahody jsou součástími vašeho já, které jste nemohli předem plánovat ani očekávat. Tím se pole vaší tvořivosti rozšiřuje. Mň přemýšlení, mň snažení, mň zlepšování, mň lítosti.

Než začnete malovat, nemusíte si nic představovat. Malování podníť vaši představivost. Buďte spíš pozorní než efektivní, spíš uvolnění než rychlí.

V tahu šetce nic neskrýjete. Jste v každá čáře, kterou uděláte. Každá čára, kterou nakreslíte, vyjadřuje všechno, co přejete svým dětem i jejich dětem. Obraz namalovaný jedním tahem vám nedává čas na přemýšlení. Jakmile začnete, obraz je dokončen. Protože namalování takového obrazu netrvá dlouho, můžete malovat v ateliéru svého přítele. Pak máte místo ateliéru přítele. Na věcech, které nemůžete úplně kontrolovat, je něco uklidňujícího. Proto je šetec víc uklidňující než kuličkové pero.

Být naprosto líný je velice obtížná práce, ale někdo ji dělat musí. Pílní lidé budují průmysl. Líní lidé budují civilizace.

JACK KORNFIELD

Duchovní cvičení a společenská činnost

Jak lze uvést v soulad problém služby a zodpovědnosti ve světě s budhistickými pojmy nepřipoutanosti a prázdnoty lidského já? Nejdřív se musíme naučit rozlišovat lásku, soucit a duševní vyrovnanost od toho, co lze nazvat jejich „blízkými nepříteli“.

Blízkým nepřitelem lásky je připoutanost, která se vydává za lásku. Prohlášení: „Miluji tohoto člověka.“ obvykle znamená: „Chci ho pro sebe, nechci ho pustit.“ To ovšem není láska, ale připoutanost. Mezi připoutaností a láskou je velký rozdíl. Láska si druhého váží, a proto mu dává volnost, kdežto připoutanost se snaží druhého vlastnit, a proto ho omezuje.

Blízkým nepřitelem soucitu je lítost. Na rozdíl od soucitu lítost říká: „Ach, ten chudák! Jak musí trpět. Je jiný než já.“ To vede k oddělenosti a dualitě. „Tohle je něco jiného. To chci. Potřebuji to, abych byl úplný.“ Já a ono jsou považovány za rozdílné.

Blízkým nepřitelem duševní vyrovnanosti je lhosejnost. Zdá se, že jsme velice vyrovnaní, když řekneme: „Je mi to jedno, nelpím na tom.“ A v jistém smyslu je to velice uklidňující. Proč tomu tak je? Protože jsme se uzavřeli do sebe. Protože jsme se vzdálili světu a životu. Vidíte ten rozdíl? Duševní vyrovnanost, stejně jako láska nebo soucit, není izolovanost. Vyrovnaný člověk žije v tomto světě a uvědomuje si jednotu všeho. Soucit je pochopení sdíleného utrpení. Duševní vyrovnanost je vyvážená angažovanost v životě. „Blízci nepřítelé“ – připoutanost, lítost a lhosejnost – jsou způsobu, jakými unikáme před tím, co v nás vyvolává strach. Meditace nevede k našemu odchodu ze světa. Vede k hlubšímu pochopení, k pochopení, které není

egocentrické a dualistické („já a ti druzí“), které vede ke spontánnímu a sjednocujícímu způsobu života.

Vimala Thakarová už dlouho vyučuje meditaci v Evropě i v Indii. V jistém smyslu je dědičkou Kršnamurtiho. Po mnoha letech, jež věnovala rozvoji venkovských oblastí, ji Kršnamurti požádal, aby začala vyučovat meditaci. Vimala se stala velmi oblíbenou učitelkou. Později se vrátila ke své bývalé práci a meditaci se věnuje mnohem méně. Když jsem se jí zeptal, proč se vrátila ke své práci a proč přestala učit meditaci, odpověděla dotčeně: „Pane, miluji život a nedělám rozdíl mezi službou lidem, kteří hladovějí a žijí v nedůstojných materiálních podmínkách, a mezi službou lidem, kteří mají strach a žijí v nedůstojných duchovních podmínkách. Miluji všechny životy.“

Jak nádherná odpověď! Jedno islámské či sufistické rčení říká: „Chval Alláha a přivaž velblouda ke kúlu.“ Vyjadřuje to obě stránky života: modli se, ale nezanedbávej světské povinnosti. Don Juan tomu říká „udržování rovnováhy mezi řízenou poštelostí a bezúhonností“. Řízená poštellost nám umožňuje chápat veskerý život jako velkolepou podívanou, která se odehrává na této nepatrné modrozelené planetě uprostřed bilionů galaxií, kde žijeme jen vteřinu pozemského času ve srovnání s miliony let kosmického dění. To nám pomáhá žít radostněji a smát se častěji. Bezúhonnost nám umožňuje uvědomit si cenu života i přes jeho pomíjivost a také skutečnost, že každý náš čin i slovo je důležité, neboť hluboce ovlivňuje všechny bytosti kolem nás.

Kdybych chtěl, mohl bych stejně dobře ospravedlnit naprostou nečinnost a meditaci, jako bych mohl ospravedlnit službu lidstvu. Potřebuje svět víc ropy, energie a jídla? Ve skutečnosti ne. Na světě je dostatek zdrojů pro všechny. Hlad, chudoba a nemoci jsou důsledkem naší nevědomosti a strachu. Existují proto, že hromadíme majetek, válčíme a jednáme, jako by jedna skupina lidí byla jiná než druhá. Svět nepotřebuje víc ropy, potřebuje víc lásky a štědrosti, víc dobroty a pochopení. Dokud toho nedosáhneme, nic jiného nebude fungovat. Proto musíme medítovat, abychom to všechno pochopili. Teprve pak můžeme odstranit chamtivost a naučit se milovat. Medítovat není výsada, je to naše povinnost.

Pokud jde o druhou stránku, stačí poukázat na nepředstavitelné utrpení hladovějících ve střední Africe nebo v Indii. Jednou jsem hovořil se čtyřiašedesátiletým mužem z Kalkaty, který si vydělával tím, že

tahat po ulicích rukavici. Dělal to už čtyřicet let a zivil deset lidí. Jednou na deset let onemocněl, za týden jim dohl peníze a neměli co jíst. Jak je možné, že něco takového dovolíme? Na světě umírá každou minutu čtyřicet lidí, každou minutu utracíme 714 tisíc dolarů na zbrojení. Něco musíme udělat!

Oba argumenty jsou stejně přesvědčivé. Jde jen o to, jak a co udělat, abychom investovali naši životní energii a jakou duchovní cestou se vydali. Duchovnost na Západě vzkvétá, a to je vynikající! Je to ovšem také trochu matoucí. Je tolik možných cest – kterou z nich zvolit? Já sam jsem radim tím, co mi říká mé srdce. Někdy musíme medítovat a zjednodušovat – věnovat se duševní práci. Jindy musíme jednat, dávat a sloužit.

Mohu vám říci, co dělám já. Obvykle celý rok vyučuji meditaci. Když před několika lety začala válka v Kambodži, něco ve mně mi to řeklo: „Musím tam jet.“ Odjel jsem a strávil tam nějaký čas; dost dlouho, abych pomohl. Následujícího roku jsem jel s několika přáteli do Laosu. Jede jsme pro rozhlas a televizi nahrávali pásky o vztahu mezi duchovním cvičením a společenskou zodpovědností. Dnes opět vyučuju meditaci.

Často jsem o tom příliš nepřemýšlel. Prostě jsem odjel a udělal to. Bylo to bezprostřední a osobní rozhodnutí. Neexistuje žádné jednoduché řešení, žádné snadný recept pro každého. Nelze napodobovat druhé. Člověk musí být sám sebou. To znamená, že musí naslouchat hlasu svého srdce a dělat to, co je správné.

Velmi je to obtížné, meditace nám dává potěšení i přes veskeré utrpení na tomto světě. Není snadné sedět a cítit váš smutek a můj smutek v obou strach, zoufalství a neklid, otevřít se těm pocitům a pochopit je. Milovat znamená umřít tomu, co jsme si přáli, a otevřít se pravdě. Milovat znamená přijímat realitu. Není to slabost. Je to mimořádná síla.

Opravdová láska je totéž co vědomí. Jestliže opravdu milujeme, odoborníme si boží dobrotu, buddhovskou podstatu, pravdu každého božího umřítka. Jsme otevření a přijímáme realitu. To je naše duchovní povinnost už medítujeme v klidu, nebo v akci. UVědomovat si pravdu znamená osvobodit. Otvírá nás to všemu, co je tady a teď, a umožňuje nám vnímat realitu takovou, jaká je.

Člověk bezpráví jsou hrozivé a člověk se někdy cítí strašně bezmoc-